КОНТЕНТ АНАЛІЗ ПУБЛІКАЦІЙ УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКОГО НАУКОВОГО ВИДАННЯ «ОСВІТОЛОГІЯ»

Павленко Тетяна Степанівна,
науковий співробітник
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

Євроінтеграційний процес є невід'ємною ознакою та стратегією розвитку України на шляху модернізації як цивілізованої держави. Досвід Польщі у впровадженні євроінтеграційних процесів важливий для України і заслуговує на детальне вивчення і переосмислення. Президент Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кремень акцентував увагу на тому, що «сьогодні українські і польські науковці-педагоги прагнуть поглиблювати й розширювати співпрацю, яка вже має багаторічну історію. Однією із перших угод, укладених у перші роки незалежності України, була Угода між Урядами України і Республіки Польща з питань культурного і наукового співробітництва від 18 травня 1992 р. Офіційно наукове співробітництво української та польської держав бере початок з підписання Угоди про співробітництво в галузі культури, науки і освіти між Урядами обох країн від 20 травня 1997 р.» [2]. Із проголошення незалежності України (1991 р.) і до сьогодні укладено низку договорів, угод між Міністерством освіти і науки України та Міністром національної освіти Республіки Польща про співробітництво в галузі освіти: обмін інформацією про системи освіти, плани їх розвитку та напрямки реформування тощо.

Важлива роль у процесі наукової комунікації, співпраці в галузі освіти належить фаховим періодичним виданням. Публікація у науковій періодиці дозволяє вченим створювати нові інформаційні ресурси, мати доступ до актуальної наукової інформації, відкриває нові творчі можливості для обміну, брати участь у дискусіях, дебатах і, як результат, сприяє впровадженню інновацій у систему освіти. Тому особливої актуальності набули електронні

періодичні видання України, зокрема, українсько-польський науковий журнал «Освітологія».

Науковий журнал «Освітологія / Oświatologia» є українсько-польським виданням відкритого доступу, заснованим у 2012 р. Київським університетом імені Бориса Грінченка.

Під час аналітичного дослідження журнал «Освітологія / Oświatologia» було проаналізовано 12 випусків видання за період 2012–2023 рр.

Досліджено 216 праць. Результати аналізу кількісного обсягу публікацій досліджень за частинами (рубриками): до ювілею вченого, економіка освіти та управління освітою, забезпечення якості вищої освіти: українсько-польський досвід, інклюзивна освіта, інтеграційні процеси у сфері освіти інформатизація освіти, історія та філософія освіти, компаративістика освітніх систем, компаративістика у сфері освіти, культурологія, культурологія освіти методологічні засади освітології, освіта в умовах глобального сталого розвитку, освітня політика та освітнє право, освітологічні контексти професійної підготовки вчителя, педагогічні витоки освітології, педагогічні витоки психології, соціологія освіти, соціологія та культурологія освіти, філософія та історія освіти, філософсько-педагогічні витоки освітології, цифровізаці.

Проведений контент-аналіз свідчить, що розміщення статей за тематичними рубриками досить неоднорідне: найбільш досліджень опубліковано з питань філософії та історії освіти (16,2 %) від загальної кількості. Ці показники є логічними і пояснити їх просто, сьогодні людство вступило в інформаційну епоху, коли філософія та історія стає концептуальним ядром освіти. Особлива увага надається моделі вищої освіти. Виклики, які постали перед університетською освітою розглянуто у працях О. Рафальського, В. Кременя Т. Левовицького.

12,5 % від загальної кількості проаналізованих статей опубліковано у журнальній рубриці «Соціологія та культурологія освіти». Чимало праць присвячено аналітичному осмисленню історичної ролі особистості та творчості видатних українських письменників, учених, педагогів, зокрема, О. Олексюк,

О. Лігус досліджували творчість Б. Грінченка як генератора інноваційних форм роботи зі студентами мистецького профілю. В. Мельниченко висвітлював як Тарас Шевченко і Михайло Грушевський сприймали маловідому сторінку національної і міжнародної історії – штурм восени 1618 р. московського Кремля козацьким військом українського гетьмана Петра Сагайдачного. Олег та Дар`я Кашперські у праці «Ой у лузі червона калина» як маркер нових наративотворчих трансформацій мистецької освіти в умовах широкомасштабної агресії рф» проаналізували тенденції зміни наративів сфери освіти під тиском загроз національній безпеці України.

Активізація у суспільстві ринкових відносин торкається життєдіяльності системи освіти, вимагає нового осмислення проблем її розвитку. У результаті дослідження з'ясовано, що 10,2 % опублікованих у журналі досліджень – з тематики «Економіки освіти та управління освітою».

Визначено, що найбільше наповнення журналу було у 2016 р.-оприлюднено 29 статей: з них 9 – польською мовою, у 2017 р. – 28 статей, зокрема – 8 польською мовою. З початком повномасштабної війна з росією, публікаційна активність авторів видання значно знизилась. У 2022 р. подано до журналу 9 статей, із них –1 польською мовою, у 2023 р. – 8 текстів українських вчених. Досліджуючи контент видання з'ясовано, що 69,9 % (151) праць, опублікованих у виданні, належить українським ученим, 30,1 % (65)-польським.

Отже, враховуючи наведені кількісні характеристики досліджуваних ресурсів в україно-польському науковому виданні, визначено, що у виданні превалюють статті з питань філософії та історії освіти, соціології та культурології освіти. Основні напрями досліджень українських вчених – це питання вищої освіти, переосмислення історичної ролі особистості та творчості видатних українських учених, педагогів, формування загальнолюдських і громадянських цінностей особистості, формування сучасної державної освітньої політики в Україні в контексті процесів реформування освіти зарубіжних дослідників. З огляду на проаналізований масив наукових статей,

вважаємо, що в реаліях сьогодення перспективною проблематикою для дослідників є вивчення, зокрема, польського досвіду з питань інформатизації та цифровізації освіти, інклюзивної освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кашперський О., Кашперська, Д. «Ой у лузі червона калина» як маркер нових наративотворчих трансформацій мистецької освіти в умовах широкомасштабної агресії РФ. *Освітологія.* 2022. № 11. С. 76–82. URL: https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/171/173(дата звернення: 12.12.2023).

2. Кремень В. Г. Передмова. Єднання для миру і розвитку. Українсько-польське партнерство в галузі освіти і педагогічних наук / Pojednanie dla pokoju i rozwoju. Partnerstwo ukraińsko-polskie w dziedzinie edukacji i nauk pedagogicznych. Київ : Вид-во Інституту обдарованої дитини НАПН України. 2019. С. 8–9.

3. Левовицький, Т. Модель вищої освіти – університетські традиції, перетворення, проблеми та пропоновані рішення. *Освітологія.* 2016. № 5. С. 13–23. URL: https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/79/79 (дата звернення: 12.12.2023).

4. Мельниченко В. Михайло Грушевський: «Руйновали козаченьки московськії мури…». *Освітологія.* 2017. № 6. С. 64–70. URL: https://doi.org/10.28925/2226-3012.2017.6.6470 (дата звернення: 12.12.2023).

5. Рафальський, О. Освіта як фактор суспільної модернізації. *Освітологія*. 2017. (6). С. 52–58. URL: https://doi.org/10.28925/2226-3012.2017.6.5258 (дата звернення: 12.12.2023).